

Notat: Tilstand i barne- og ungdomsorganisasjonene etter koronaens første år

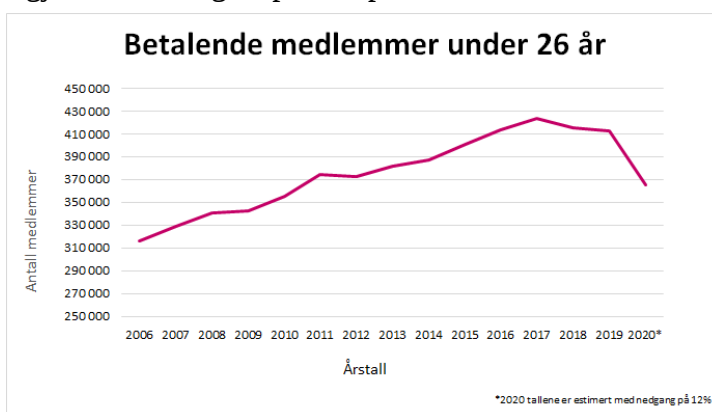
Landsrådet for Norske barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) gjennomførte i mars/april 2021 en medlemsundersøkelse for å kartlegge koronapandemiens konsekvenser på barne- og ungdomsfrivilligheten. 58 av LNUs 97 medlemsorganisasjoner deltok, og mørketallene må derfor antas å være store. Dette notatet oppsummerer funn fra undersøkelsen.

Funn 1: Barne- og ungdomsfrivilligheten har mistet mange medlemmer¹

Barne- og ungdomsfrivilligheten har de siste årene hatt en jevn medlemsvekst når vi ser på organisasjoner som mottar grunnstøtte. Basert på medlemsundersøkelsen er det tydelig at vi kan forvente oss en stor nedgang i 2020. Totalt meldte de 50 organisasjonene som svarte på spørsmålet om et tap på 19 978 betalende medlemmer under 26 år. Tre av fire hadde en medlemsnedgang på mer enn 10%. Det gjennomsnittlige tapet var på 12%.

Fordi ikke alle barne- og ungdomsorganisasjoner har svart på undersøkelsen, er mørketallene trolig store. Med utgangspunkt i tall fra grunnstøtten for barne- og ungdomsorganisasjoner kan vi anslå at en medlemsnedgang på 12 prosent betyr ca 50 000 færre medlemskap på ett år.

Organisasjonene forventer at medlemstapet fortsetter: 78% av organisasjonen var delvis eller helt enige i at medlemstallene kom til å være svekket fremover grunnet koronapandemien. Lavere medlemstall innebærer at organisasjonene når ut til færre barn og unge, gjør det vanskeligere å rekruttere frivillige og lavere inntekter fra kontingenter.

¹ Med medlem menes person under 26 år som har betalt medlemskontingent i 2020

Funn 2: Rekruttering er blitt vanskeligere

En generasjon i barne- og ungdomsfrivilligheten er kort, og det er derfor avgjørende for organisasjonene med stadig rekruttering av nye medlemmer. 83% meldte om nedgang i rekruttering i 2020. Sammenlignet med normal, anslår organisasjonene at de rekrutterte 40% færre enn vanlig (cirka 14 500 personer i vårt utvalg).

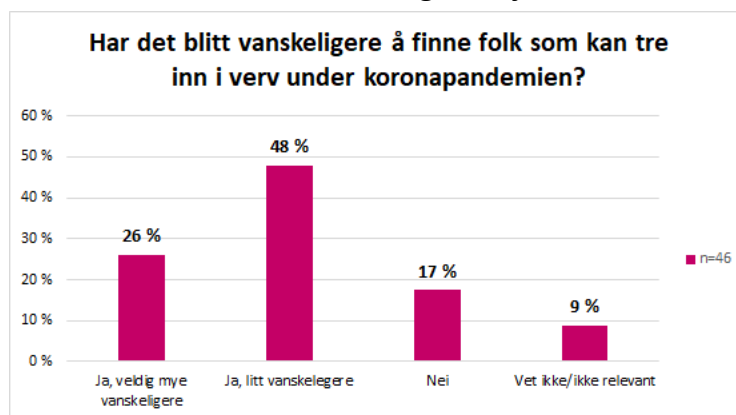
Funn 3: Det har blitt færre aktive frivillige, færre lokallag og færre som tar på seg verv

En organisasjon består av medlemmer som aktivt benytter seg av tilbudene, medlemmer som bare betaler medlemskontingent uten å benytte seg av tilbudet og aktive medlemmer som legger til rette for aktivitet. Det er essensielt å vite hvor mange aktive frivillige en organisasjon har,

for å vite hvor stabil en organisasjon er. Undersøkelsen viser at det er over 3500 færre aktive frivillige i organisasjonene, og 55% melder om enten mange eller litt færre antall lokallag enn før pandemien. Disse tallene er imidlertid usikre, ettersom mange lokallag har et år med inaktivitet før årsmøtet hvor det legges ned. Organisasjonene melder om at de frykter at til sammen 770 lokallag vil måtte legges ned.

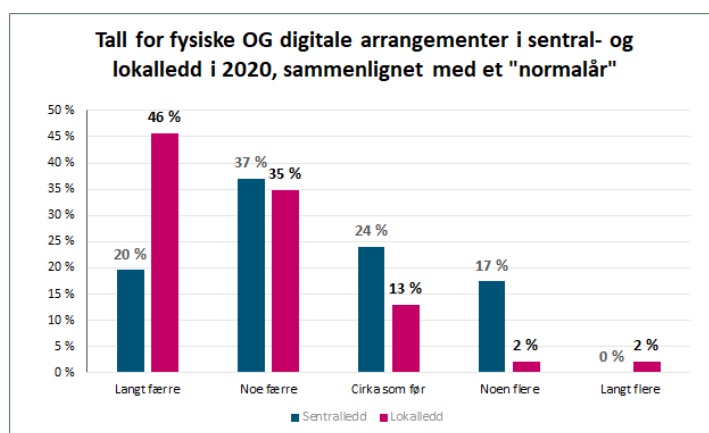
Det er også vanskelig å få folk til å påta seg verv. Flere årsaker blir nevnt, blant dem at flere nøkkelfrivillige som har vært med noen år, bruker pandemien som en grunn til å gi seg. Det er 74% av organisasjonene som melder om at det er vanskeligere å få folk til å tre inn i verv, og 71% tror dette også vil gjelde den nærmeste tiden. Flere organisasjoner melder om kontinuitetsbrudd i kunnskapen om organisasjonen; det er mindre overlapp mellom styrer når medlemmene skiftes ut og dermed lavere kunnskap om organisasjonens kultur og praksis. Dette er med på å gjøre organisasjonene svakere, selv om det totale bildet ikke vil være klart før etter pandemien.

Funn 4: Organisasjonene har lavere aktivitet – og det digitale veier ikke opp for det fysiske

Koronakrisen har satt en demper for mange organisasjoners aktivitet. Tilnærmet 100% av organisasjonene melder om færre *fysiske* aktiviteter i 2020, og dette gjelder både sentralleddene og lokalleddene. Selv i områder med mindre inngripende smitteverntiltak er aktiviteten lavere. Organisasjonene melder at man ikke tørr arrangere, i frykt for å gjøre noe galt.

87% av organisasjonene meldte om at det var vanskeligere enn før å få tilgang på lokaler for å gjennomføre aktiviteter. Flere peker på at skolene har stengt dørene for besøk og utlån på grunn av sine egne smittevernregler.

Organisasjonene har jevnt over gjort en stor innsats for å digitalisere tilbudene sine, men melder at de ikke veier opp for fysiske samlinger. 82% av organisasjonene har digitalisert eksisterende medlemstilbud og 65% sier de har funnet opp helt nye, digitale tilbud til sine medlemmer, som quiz- og spillkveld eller webinarer. De som ikke har gjort tiltak for å digitalisere trekker frem at de har aktiviteter som vanskelig lar seg gjøre digitalt, har for få ressurser

eller mangler kompetanse eller motivasjon for å gjøre det.

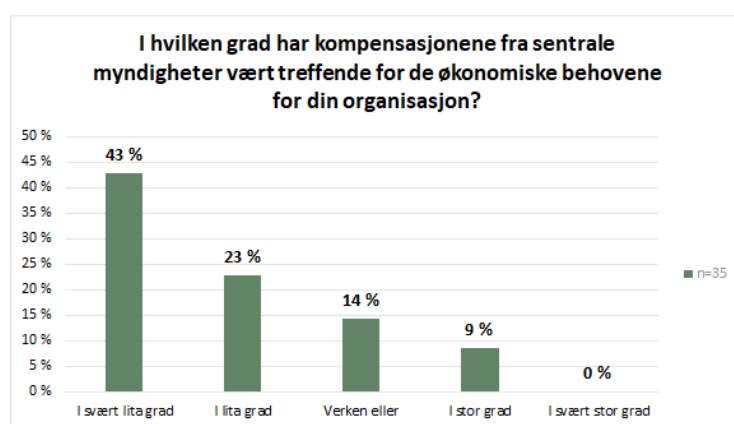
Det som fungerer greit å gjennomføre digitalt er formelle møter, som styremøter, og kurs, men med lavere kvalitet og uten det vanlige sosiale samværet. Det som ikke fungerer, er alt som har som hovedmål å være sosialt, bygger på fysisk aktivitet eller er samlinger i større grupper. I oppfølgingsintervjuer med enkelte av organisasjonene ble det tydelig at å gjennomføre digitale møter går på bekostning av den demokratiske kvaliteten; det blir mindre debatt, færre tar ordet og man prøver å størst mulig grad å unngå å ta opp saker som det er uenighet om.

Organisasjonene har hatt lavere aktivitetsnivå også medregnet de digitale arrangementene, og spesielt gjelder dette aktiviteter på lokalt nivå. I sentralleddet meldes det om at mye av det de har ansvar for er ting som må gjennomføres uansett, som landsmøter, styremøter og lignende, og digitaliseringen har gjort det lettere å arrangere kortere kurs eller medlemsmøter hvor det ikke har vært behov for dialog mellom medlemmene. Likevel er tilbakemeldingene tydelige: det digitale veier på ingen måte opp for å møtes fysisk, selv om det er en effektiv måte å avholde rent formelle møter. Også her er organisasjonene bekymret for framtida: 65% av organisasjonene er helt eller delvis enig i at det vil ta flere år før aktivitetsnivået er tilbake til pre-koronatider.

Funn 5: Sommerleirene blir nedskalert eller avlyst

For mange organisasjoner er sommerleirene svært viktige for å rekruttere og holde på medlemmer, for å skape tilhørighet og få medlemmer til å bli aktive. I 2020 avlyste 75% av organisasjonene som vanligvis har, sommerleiren sin. I 2021 er det 70% av organisasjonene som planlegger sommerleir, men alle er tydelige på at man avventer råd fra myndighetene for sommerleirsesongen. Antall deltakere på leirene har sunket kraftig; av de som arrangerte sommerleir i 2020 var det en nedgang på 75% i leirdeltakere fra et normalår.

Funn 6: Barne- og ungdomsorganisasjonene har i liten grad mottatt kompensasjon

Bare 9 organisasjoner i undersøkelsen hadde mottatt kompensasjon gjennom myndighetenes krisepakker til frivilligheten. Kompensasjonen varierte mellom 50 000 kroner og 2 173 000. En gjennomgang LNU har gjort av tall fra Lotteri- og stiftelsestilsynet viser at det bare er 30 av våre 97 medlemsorganisasjoner som har fått støtte, og med unntak av 3 store

mottakere, er det totalt 13 millioner kroner som er gitt til 27 ulike organisasjoner. Dette stemmer i stor grad med hva organisasjonene selv sier: at kompensasjonsordningen gav idretten forrang, og at det føles som at næringslivet og private organisasjoner i større grad får støtte enn frivillige organisasjoner. Spesielt var 25 000 kroners-grensa og kravet om at mindre enn 60% av organisasjonens inntekter skulle komme fra statlige tilskudd svært begrensende for den unge frivilligheten.

Hvordan barne- og ungdomsorganisasjonene ser for seg fremtiden

Et interessant funn er at, til tross for mye lavere aktivitetsnivå i organisasjonene, har nesten ingen organisasjoner permittert sine ansatte. Det vitner om at barne- og ungdomsfrivilligheten allerede er på marginen i antallet ansatte; de som er ansatt er det behov for uavhengig av

aktivitetsnivå, og aktivitet arrangeres av de frivillige og ikke de ansatte. Da er det spesielt sårbart at man har mistet så mange aktive frivillige og fått kontinuitetsbrudd i erfaringsutvekslingen.

Tilstand i barne- og ungdomsfrivilligheten fremover

Koronakrisen har rammet barne- og ungdomsfrivilligheten hardt. Organisasjonene melder om at aktivitet er satt på pause og at man savner forutsigbarhet og anerkjennelse om at organisasjonslivet er en del av barn og unges fritidsaktiviteter.

Først når samfunnet åpnes opp igjen etter pandemien, vil vi se de totale konsekvensene korona har hatt på organisasjonene. Flere er redde for at viktig kompetanse er mistet i organisasjonene, og at det skal bli vanskeligere å arrangere aktiviteter fremover fordi man mangler nøkkelfrivillige med erfaring.

Flere har lurt på om de i fremtiden må ansette noe for å hjelpe til med å få aktivitetsnivået opp igjen, i alle fall i en overgangsfase. Dersom man ikke får forutsigbarhet og økonomisk hjelp fra myndighetene til dette, vil dette kun være mulig for de store organisasjonene med god økonomi.

LNU er bekymret for at fremtiden vil være ekstra krevende for de mindre organisasjonene, selv om det er tydelige at hele organisasjonslivet er rammet av koronakrisen.

Har du flere spørsmål om undersøkelsen? Ta kontakt med lnu@lnu.no